

Силабус курсу

ІСТОРІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	Магістр
<i>Спеціальність:</i>	041 «Богослов'я»
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	Осінній, весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	6
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	іспит

Автор курсу та лектор:

к. філос. н., доц., Шелковая Наталія Валеріївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

shelkovaya@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-627-11-01

телефон

Skype:
live:shelkovaya_n

месенджер

314 ГК, за
розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

Єрьомін Владислав Юрійович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

+38-095-773-83-77

телефон

месенджер

314 ГК, за розкладом

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Викладання дисципліни «Історія та філософія релігії» спрямовано на формування у студентів розуміння сутності релігії, яка є, перш за все, духовним феноменом, засобом духовного і морального вдосконалення людини і суспільства; осмислення філософських основ і проблем у національних та світових релігіях; здатність до філософського аналізу раних, національних, світових релігій та головних філософських проблем їх Святих Книг і релігійних процесів у світі і нашій країні.

Курс може бути корисним студентам за спеціальностями в галузі «041. Богослов'я», «031. Релігієзнавство», «032. Історія і археологія», «033. Філософія» «034. Культурологія», «035. Філологія», а також при роботі на посадах в середніх та середньо-спеціальних навчальних закладах, компаніях, підприємствах, а саме: викладача, консультанта із суспільно-політичних питань (в громадських організаціях), фахівця із зв'язків з громадськістю та пресою.

Результати навчання:

Здобувач повинен знати:

історію розвитку релігій; сутність релігії та релігійних вчень; особливості, головні ідеї та філософські проблеми у раних, національних і світових релігіях; текст Священних Книг: Біблії, Корана, «Дхаммапади», Авести, «Дао де цзин», «Лунь юй».

Здобувач повинен вміти:

вільно володіти філософськими та релігієзнавчими термінами, категоріями і концепціями; аналізувати релігійні процеси у світі і нашій країні; виявляти і аналізувати головні філософські проблеми, які зображуються у тому чи іншому сакральному тексті.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з філософії, історії, релігієзнавства.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність до філософського аналізу сутності релігії та особливостей ранніх, національних та світових релігій.
2. Здатність аналізувати світоглядні проблеми сьогодення крізь призму релігійних вчень.
3. Герменевтико-текстологічна обізнаність, яка передбачає здатність виявляти філософські проблеми і знаходити внутрішні сенси та символи у Священних Книгах.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Релігія як духовно-соціальний феномен	2/0/2	<p>Поняття релігії. Етимологія слова «релігія». Віра і духовний досвід як засоби зустрічі, з'єднання з Богом.</p> <p>Поняття духовного досвіду. Релігійний і науковий досвіди. Поняття Бога у різних релігіях. Релігія і культура. Причини викривлення релігії.</p> <p>Підходи до виявлення сутності релігії. Теологічний підхід. Філософський підхід. Соціологічний підхід. Біологічний підхід. Психологічний підхід. Визначення релігії. Поняття релігійності та її види. Сприйняття Бога в залежності від виду релігійності. Структура релігії. Релігійні уявлення. Релігійні почуття. Релігійні дії. Релігійні організації.</p> <p>Два аспекти релігії – духовний і соціальний. Причини приходу людей до Бога та релігії.</p>	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Перші прояви релігії та релігійності	4/0/4	<p>Генеза релігії та релігійності. Коли виникла релігія? Чому виникла релігія? Як виникла віра в єдиного Бога?</p> <p>Особливості ранніх форм релігії та первісної релігійності. Відмінності світосприйняття первісної і сучасної людини. Ранні форми релігії. Магія. Фетишизм. Анімізм. Шаманізм. Тотемізм. Землеробський культ. Культ предків. Культ вождів.</p>	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Філософські основи національних релігій	8/0/8	<p>Іудаїзм. Сутність іудаїзму. Головні філософські проблеми іудаїзму. Філософські проблеми Танаха. Зороастризм. Сутність зороастризму. Філософські проблеми Авести.</p> <p>Індуїзм. Джерела індуїзму. Вчення про сансару, карму та реінкарнацію. Сутність Тримурті. Філософська сутність космогонії індуїзму. Філософські проблеми «Бхагавад-Гіти» та «Законів Ману». Даосизм. Основні ідеї даосизму. Філософський сенс «Тай-цзи». Сутність даоської космогонії. Філософія у вей (недіяння). Внутрішня алхімія в даосизмі. Філософські проблеми «Дао де цзин».</p> <p>Конфуціанство. Сутність конфуціанства. Етика та філософія конфуціанства. Філософські проблеми «Лунь юй».</p> <p>Синтоїзм. Сутність синтоїзму. Особливості солярного культу в синтоїзмі. Тенноїзм. Філософські проблеми «Кодзіки» та «Ніхонсьокі».</p>	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
4.	Філософські основи світових релігій	8/0/8	Буддизм. Філософія буддизму. Поняття «Шуньята» (Порожнеча). Бог і Шуньята. Напрямки буддизму і їх філософські сенси. Філософські сенси дзенських коанів та мондо. Філософські проблеми «Дхаммапади». Християнство. Джерела виникнення християнства. Сутність християнства. Місія Месії. Причини розп'яття Христа. Філософські проблеми Євангелій. Ісихазм як вища проява християнської духовності. Іслам. Генеза ісламу та його сутність. Філософський сенс 5 стовпів ісламу.. Проблема джихаду. Філософія суфізму. Філософські проблеми Корану.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5.	Релігії об'єднання	2/0/2	Віра Бахаї. Місія Рамакрішні. Церква об'єднання (Церква Муна).	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6.	Нетрадиційні релігії	2/0/2	Міжнародне суспільство свідомості Крішні. Рух трансцендентальної медитації. Церква Сайєнтології.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7.	Глибинна єдність усіх релігій	2/0/2	Порівняльний аналіз буддизму, християнства та ісламу. Головні ідеї, що об'єднують релігії.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Основна

1. Академічне релігієзнавство: Підручник / За ред. проф. А. Колодного. – К.: Світ знань, 2000. – 862 с.
2. Аскен. Філософія релігії. – Харків, 1996.
3. Васильев Л.С. История религий Востока. – М., 1988.
4. Дейвіс Б. Вступ до філософії релігії. – К., 1996.
5. Кимилев Ю.А. Современная западная философия религии. – М., 1989.
6. Миркина З., Померанц Г. Великие религии мира. – М., 2001.
7. Религиоведение: социология и психология религии / В.Н. Нечипуренко, С.И. Самыгин, И.Н. Полонская. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. – 672 с.
8. Релігієзнавство: історія та теорія релігії: підручник / [О.М. Єременко, Н.С. Звонук, Я.В. Кічук та ін.; за ред. О.М. Єременка, О.О. Смоліної. – Сєвєродонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. – 268 с.
9. Релігії світу / Шелковая Н.В. та ін. – Харків: РЦНІТ, 2000. – 235 с.
10. Религия в истории и культуре / М.Г. Писманик, А.В. Вертинский, С.П. Демьяненко и др. – М: Культура и спорт, ЮНИТИ, 1998. – 430 с.
11. Токарев С.А. Религия в истории народов мира. – М., 1986.
12. Торчинов Е.А. Религии мира: Опыт запредельного: Психотехника и трансперсональные состояния. – СПб., 1998.
13. Шелковая Н.В. Введение в религиоведение. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. – 414 с.

Периоджерела

1. Авеста в русских переводах (1861–1966). – СПб., 1998.
2. Біблія. Старий Заповіт.
3. Біблія Новий Заповіт.
4. Дао де цзин // Дао: гармония мира. – М., Харьков, 2000.
5. Дхаммапада / Пер. с пали В.Н. Топорова. – М., 1960.
6. Законы Ману. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2002. – 496 с.
7. Кодзики. – СПб.: Кристалл, 2000. – 608 с.
8. Конфуций. Беседы и суждения («Лунь юй»). – СПб., 1999.
9. Коран. Перевод смыслов и комментарии Иман Валерии Пороховой. – 7-е изд. – М., 2002. – Сура 2. Аль Бакара.
10. Нихон сёки: анналы Японии / пер. А. М. Ермаковой и А. Н. Мещерякова. – Санкт-Петербург: «Гиперион», 1997. – в 2 т.
11. Шрила Прабхупада. Бхагавад-гита как она есть. – М.Л. Калькутта. Бомбей. Нью-Дели, 1992. Авеста в русских переводах (1861 — 1996) / сост., общ. ред., примеч. И.В. Рака. — СПб.: Журнал «Нева» — РХГИ, 1997 .

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	14
Тести	14
Індивідуальні завдання	22
Іспит	50
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

*Плагіат та академічна
добросесність:*

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної добросесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватись вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

